

ŞİKE VE TEŞVİK PRİMİNDE TFF YÖNETİM KURULU VE ETİK KURULU YARGILAMA MERCİİ DEĞİLDİR

Av.Hüseyin Alpay KÖSE

Spor hukuku enstitüsü yönetim ve yürütme kurulu üyesi

14.08.2011

Bilindiği üzere özel yetkili savcılığın 4 temmuzda başlatmış olduğu ve kamuoyunda şike operasyonu olarak adlandırılan soruşturmanın başlaması ve şu ana kadar getirdiği sonuçlar Türk futbolunu ciddi bir kaos ortamına sürüklemiş bulunmaktadır.

TFF yönetim kurulu her ne kadar ilk tepki olarak yaşananları adli yargıya bırakma niyetinde olsa da sonradan, özellikle Spor Hukuku enstitüsünün ve UEFA'nın uyarıları ile, inisiyatifi ele almış ve halen, savcılık ya da TFF tarafından açıklanmadığından, hukuki gerekçelerini bilemediğimiz bir şekilde savcılıktan bilgi ve belgeleri almıştır. Bu aşamada dosya, mevzuata uygun olarak şike ve teşvik primi iddialarını incelemeye yetkili mercii olan TFF Etik Kuruluna sevk edilmiş ve mütalaasının hazırlanması beklenmiştir.

TFF'den gelen ilk açıklamalarda Etik Kurulunun bu konuda karar vereceği belirtilmiş olsa dahi, sonradan bu açıklamalardan dönülmüş, Etik Kurulunun mütalaa niteliğinde ki raporun TFF Yönetim Kurulunca değerlendirileceği ve gerekli talimat hükümlerine göre karar verileceği yolunda açıklamalar yapılmıştır.

Bu açıklamalardan çıkan sonuç TFF Yönetim Kurulunun, mütalaayı inceledikten sonra nihai kararı vererek, eğer şike veya teşvik primi yapıldığı kanaatine varırsa, gerekli cezaları ihdas etme hususunda kendisini yetkili gördüğüdür. Bu durumda, eğer bir ceza oluşturulsa, otomatik olarak bir yargılama yapıldığı sonucu ortaya çıkmaktadır. **Zira hukuk devletinde yargılama olmadan kişi veya kurumları bağlayıcı kararlar verilemeyeceği hususu tartışmadan varestedir.**

Bu durumda ise karşımıza bu kararı verme hususunda kendisini yeterli gören TFF Yönetim Kurulunun ve kararın oluşmasında yadsınamaz bir etkisi olan TFF Etik Kurulunun, yargılama mercii olup olmadığı sorunu çıkmaktadır. Bu sorunun cevaplanması ise hayati öneme sahiptir, zira verilecek kararın muhtemel sonuçlarının tartışılması bakımından büyük önem arz etmektedir.

TFF'nin kuruluş ve görevleri hakkında ki kanun¹ şike ve teşvik primi ile mücadele etmeyi, eş söyleyişle iddiaları araştırıp faillerinin cezalandırılmasının

¹ Kanun no:5894, 5/5/2009

sağlanması görevini açıkça TFF'ye yüklemiştir.² Yine aynı kanun TFF'nin teşkilat ve işleyişinin TFF Genel Kurulunca yapılacak Statü ve TFF Yönetim Kurulunca oluşturulacak Talimatlarla belirleneceğini de hükme bağlamaktadır.³ Kanunun "İlk Derece Hukuk Kurulları" başlıklı maddesinde⁴ ise bu kurullar açıkça sayılmakta ve bu kurullar arasında Etik Kurulunu zikretmektedir. Maddenin devamında⁵ ilk derece hukuk kurullarının görevleri sayılmakta Statü ve Talimatlar çerçevesinde karar vermeye "MÜNHASIRAN" yetkili oldukları açıkça belirtilmektedir.

Öncelikle bu madde metninden kesin olarak anlaşılan ilk sonuç "*TFF Yönetim Kurulunun Bir Yargılama Mercii Olmadığı*" hususudur. Kanunda açıkça hukuk kurulları sayıldığından ve bunların arttırılması yada değiştirilmesinin TFF Statü ya da Talimatları ile mümkün olabileceği yolunda bir istisna içermediğinden Yönetim Kurulunun bir yargılama mercii olmadığı ve olamayacağı sonucuna rahatlıkla varmak mümkündür.

Etik Kurulunun durumuna gelince; bu kurulun kanunda açıkça hukuk kurulu olarak sayılması ve ayrıca TFF statüsünün "Hukuk Kurulları" başlıklı maddesinde⁶ yine bu kurullar arasında açıkça belirtilmiş olması, aslen yargılama yetkisine sahip olduğu hususunu tartışmasız olarak ortaya koymaktadır. Etik Kurulunun görev ve çalışma esaslarını belirleyen Etik Kurulu Talimatı aynı zamanda bu kurulun yargılama yetki ve sınırlarını da belirlemektedir. Talimata göre Şike ve Teşvik Primi iddialarını inceleme yetkisi açıkça bu kurula ait bulunmaktadır.⁷

Ancak yine bu talimatın şike ve teşvik primi iddialarını incelenmesi hususunda Kurulun yetkilerini düzenleyen maddesinde⁸, Etik kurulunun bu iddiaları incelerken ne şekilde çalışacağı düzenlenirken aynı zamanda Kurulun bu hususta sadece araştırma ve rapor verme yetkisine sahip olduğu, eş söyleyişle *TFF Etik Kurulunun şike ve teşvik primi iddiaları hususunda bir karar vermeye yetkisinin olmadığını da açıkça düzenlemektedir.*

Bu durumda yaşadığımız süreçte karşımıza şu sonuç çıkmaktadır; her ne kadar, şu an Türk futbolunu yönetme ve düzenleme hususunda tek yetkili olan TFF Yönetim kurulu, kendisini şike ve teşvik primi iddiaları karşısında, bu iddiaların geçerli olduğu konusunda bir kanaate varmış ise, karar ve bunun uzantısı olarak ceza verme hususunda yetkili görse de, bu yetki hukuki temelden yoksundur.

² Madde 3 (g)

³ Madde 3 (2)

⁴ Madde 5

⁵ Madde 5 (2)

⁶ Madde 54

⁷ TFF Etik Kurulu Talimatı Madde 4 (b)

⁸ Madde 7 (6): Kurul bu madde kapsamında yapacağı araştırma neticesinde bir rapor düzenler ve TFF Yönetim Kurulunca gerekli kararın verilmesini teminen TFF Başkanlığına sunar.

Bunun ötesinde aslında gerçek anlamda yargılamaya tabi olmadan, kulüp veya kişiler hakkında, bir ceza verilmesi durumunda hukukun en temel ilkesi olan adil yargılanma hakkı ihlal edilmiş olduğu rahatlıkla söylenebilecektir. Unutulmamalıdır ki, hiçbir kurum veya kişinin adil bir yargılama yapılmadan, özellikle savunma hakkını kullanması sağlanmadan, bir cezaya maruz bırakılması ne hukuka ne de vicdani kanaate sığmayacaktır.

Her ne kadar TFF Yönetim Kurulu kararının yargılama mercii olduğu tartışmasız olan TFF Tahkim Kuruluna gideceği ve burada değerlendirileceği ileri sürülebilirse de, bu durumun kararın sakatlığını ortadan kaldırması mümkün değildir. Zira unutulmamalıdır ki, Yargıtay her ne kadar Hukuk ve Ceza mahkemelerinin üst mercii olsa da alt mahkemelerin atlanarak direk Yargıtay'da uyuşmazlık görülmesi ve karar oluşumu hukuken mümkün değildir.

Peki bu durumda ne yapılabilir? Bu durumun daha önce uygulaması bulunmadığından olabileceklerin sadece teori ve tahminlerden ibaret olması kaçınılmazdır. Burada önemli olan ve konuyu karmaşık hale getiren Anayasamızda yer alan ve TFF Hukuk Kurullarına yargı yetkisini sağlayan madde 59'dur. Bu maddede açıkça ve net olarak TFF Tahkim Kurulu kararlarının kesin olduğu, buna karşı her hangi bir yargı merciiine gidilemeyeceği düzenlenmektedir.

İşte burada teoriler ortaya çıkmaktadır ki, bunun için spor hukukunun diğer mevzuatlarından kıyaslama yapılması zorunludur. Zira unutulmamalıdır ki TFF Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki kanun FIFA ve UEFA'nın mevzuatını da TFF'ye bir yol olarak göstermektedir.⁹ Bunun anlamı ise uluslar arası spor hukukunun da dikkate alınmasıdır. Spor hukukunun dünyadaki en üst karar mercii İsviçre'de bulunan Uluslar arası Tahkim Mahkemesi CAS'tır. Bu mahkeme her ne kadar dünya sporunun son söz söyleyeni olsa dahi kararlarının bazı hallerde bozulması mümkün olmaktadır.

CAS'ın vermiş olduğu kararların bozulmasının tek yolu ise bazı tahdidi nedenlerle yerleşik olduğu İsviçre Federal Mahkemesine başvurulmasıdır. Bu başvuru nedenlerinden iki tanesi bizi ilgilendirmektedir. Bunlar; her hukuk düzeninde Anayasalarla koruma altına alınan "Kamu Düzeni" ve savunma hakkının kısıtlanmasıdır. Pekala uluslar arası spor hukukunda geçerli olan bu ilkelerin, yerel spor hukukunda da geçerli olduğunun söylenmesi pekala mümkündür. Tabii olarak yerel federasyonun yargılama mercilerine karşı İsviçre Federal Mahkemesine başvurunun mümkün olmadığını açıklamaya gerek bulunmamaktadır.

Ancak buradan bir kıyas yapılarak ülkemizin temyiz mercii olan Yargıtay'a anılan kamu düzeni ve savunma hakkının kısıtlanması sebepleri ile başvuruda

⁹ Madde 3 (c) (f)

bulunulabileceğinin iddia edilmesi gayet akla yatkındır. Hele ki Anayasamızın bir çok hükmünde kamu düzeni mevzu bahis olduğunda temel hak ve özgürlüklerin bile istisnalara konu olabildiği düşünülduğünde bunun akla uzak olmadığı daha iyi anlaşılacaktır. Buna ilaveten hukukun değişik alanlarında kanuna rağmen Yargıtay'ın kamu düzenini gerekçe göstererek müdahil olduğu ve kendi kararlarını uyguladığı örnekleri bulmak zor olmayacaktır. Daha önce kanunda TFF Tahkim Kurulu kararlarının kesin olduğu hükmü bulunmasına rağmen bir futbolcu hakkında verilen karara yapılan itirazın Yargıtay'ca kabul gördüğü de akıllardan çıkarılmamalıdır.

Sonuç olarak gerek TFF Kuruluş ve Görevleri Hakkında ki kanundan gerekse TFF Genel Kurulunca hazırlanan ve TFF Yönetim Kurulunu kesin olarak bağlayan TFF Statüsünden kesin olarak anlaşılmaktadır ki **TFF Yönetim Kurulu hiçbir konuda, TFF Etik Kurulu ise şike ve teşvik primi iddiaları konusunda yargı mercii değildir.** Dolayısı ile de buralarda verilecek kararların bir yargılama ile verildiğinden söz edilmesi hukuken mümkün değildir.

Av.Hüseyin Alpay KÖSE